

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 22 Octombrie st. v.

După statistica oficială ungurească, „părțile transilvane“ — așa scriu foile maghiare, ca să încungiure cuvântul „Transilvania“ — sînt locuite în sumă rotundă de două milioane oameni. Tot după datele oficiale locuitorii Țislor „părți“, după naționalități se împart așa: Maghiari 600,000, Sași 200,000, restul de 1.200,000 ar rămâne dar' pentru Români și o parte din Țigani, cari preste tot nu ajung decât la 79,000 de suflete cu totul.

Ca să aibă cineva însă o idee clară despre proporțiunea cea adevărată a locuitorilor Transilvaniei, trebuie știut, că Maghiarii reclamă pentru sine, afară de Armeni și de Ovrei, și o parte din Țigani. Mai departe pe toți Români dintre Săci, câți 'și-au uitat limba și pe toți câți la numărarea din urmă, au declarat că știu vorbi și unguresce.

Deci, socotind așa cum socotesc oficialii maghiari, cifra rotundă a Românilor din Transilvania, tot trece preste un milion și o sută de mii.

Știu noi prea bine, că dacă s'ar face în Transilvania o numărare dreaptă și neprejudicioasă a populațiunii, numărul Românilor ar trebui să se cu mult mai mare. Ar trebui să se, fiindcă este în adevăr mai mare. Aceasta o simte ori-ce om, care are cât de cât cunoștință despre raporturile dintre popoare. Afară de un colț mic în așa numita Săcuime, limba țerii e limba românească, vorbită afară de Români: de Maghiari, de Sași, de Armeni, de Ovrei, de Țigani, cu un cuvânt, afară de Săci și vre-o câteva sate săcuite, toată populațiunea transilvană vorbește românește. Împregiurarea aceasta însă explică preponderanța numerică a Românilor ca locuitori în țeară.

Superioritatea cu numărul și cu limba pricezuse multă neodihnă compatrioților nostri maghiari. Ea îi împinge la multe întreprinderi, prin care își desvêlesc temerea lor de dînsa.

Pentru-ca să ascundă, pe cât se poate, temerea de superioritatea aceasta, compatrioții maghiari, ceacă a ne scoate ochii cu împregiurarea, că dacă le sîntem superiori cu numărul, nu le sîntem superiori cu cultura și cu averea.

Împregiurarea aceasta, astăzi în timpul „cultur-egylet“-urilor și când majoritățile mesteșugite maghiare, în jurisdicțiuni, votează de arîndul imposite nouă pentru „cultur-egylet“-uri, merită a ne oprî pentru vre-o câteva momente la dînsa.

Este adevărat, că nu sîntem la nivelul culturii din Europa-apuseană și nu dispunem de avere nici baremi ca vecinii nostri dinspre Orient și meadă-și.

Imputarea aceasta însă s'ar pute face Românilor din ori-și-ce parte; nici odată n'am aștepta-o însă din partea compatrioților maghiari.

Ei ar trebui să știe mai bine, ca ori-și-cine alții, că străbunii nostri au trebuit,

șeptesprezece veacuri, să țină pept cu tot felul de năpăstuirii. Într'un timp așa îndelungat, în hărțueală neîntreruptă, și puterile cele mai oțelite slăbesc dela o vreme. Nu este dar' mirare, dacă Maghiarilor, ca cei din urmă „barbari“ așezați pe același petec de loc cu Români cu înclinări mai mult de a stăpâni decât de a produce, le-au succes a se face cu timpul stăpâni preste o parte a neamului nostru în înțelesul cel mai larg al cuvântului.

Români din Transilvania, dacă au rămas înapoi în cultură și avere, au rămas din cauze și în condițiuni, din care și în care neamuri de oameni mai puțin trainici ar fi perit cu totul. În măsura în care cad solzii poetici de pe adevărul istoric al patriei noastre, ese tot mai invederat la lumină, că în cele trei veacuri premergătoare veacului present, Români transilvăneni n'au pierdut numai libertatea și proprietatea, ci treptat au pierdut, în favorul populațiunii maghiare și pe frunțașii societății lor. Ce au avut Români mai inteligent și mai cu avere, a trecut, parte în aristocrație, parte în clasa inteligentă a Maghiarilor. În Transilvania Maghiarii, întrucât nu sînt Săci originali și întrucât nu sînt recrutați din Sași, în timpurile mai vechi, și din Armeni și Ovrei în timpul present, sînt în cea mai mare parte de origine românească.

Aristocrația aceasta parvenită din Transilvania s'a făcut cu trup cu suflet maghiară, și ca atare aliată cu rasa în care intrase, n'a făcut nici când nimica pentru ridicarea poporului cățut sub greutatea năpăstuirilor. Din contră, după firea tuturor reneșărilor din lume, ea a fost cea mai aprigă întru aservirea și iobăgirea poporului părăsit de dînsa. Ea a creșut că trebuie prin faptele ei să dovedească, că s'a deslipit cu desvîrșire de trupina, din care a eșit.

Și cum n'ar fi făcut așa ceva în timpurile când robia și iobăgia erau la modă, dacă astăzi aceiași oameni, cari pretind a fi oameni cu cultură, se silesc din toate puterile în timpul când și păsările de pe streșini ciripesc îndreptățire egală, — a monopolisa și cultura și averea numai pentru sine?

Nu cumva ni se va dice eară că agităm?

S'ar pute. Compatrioții maghiari s'au dedat de mult a striga, că agităm, când se tem că vom eși cu vre-un adevăr la iveală.

Aproape de douăzeci de ani au Maghiarii, vechi și noi, nu numai Transilvania, ci tot ce aparține coroanei unguresci, pe mîna lor. Cîte institute au înființat pentru sporirea culturii între Români?

Nici chiar unul.

Ear' dacă au înființat cum este gimnaziul de stat din Sibiu, scoalele reale de stat din Deva, scoala comercială de stat din Brașov, etc., le-au înființat spre spo-

rirea culturii Maghiarilor și cel mult spre zăpăcirea Românilor în cultură.

Așadar' populațiunea ardeleană intrinsecă, care întrece departe cu numărul pe toate celelalte, dacă este fără cultură și fără de avere, are încă cuvinte care să o excuse. Și cumcă are cuvinte, care să o excuse, dovedesce împregiurarea, că poporul român din Transilvania îndată-ce a scăpat așa dîcînd numai relativ la largul seu, a dat dovești eclatante, că e capabil de a progresa și în avere și în cultură.

În timp de treizeci și cinci de ani a făcut atâtea institute de cultură, încât domni cari impută Românilor că sînt fără de cultură, n'au făcut în trei sute de ani atâtea.

Am vrè să-i vedem pe aceia cari se îngâmă cu spoala lor compilată, ce ar face, dacă ar lipsi dela spate tata Tisza cu sacii plini și din asudoarea noastră, ai bugetului țerii? Ce institute ar fi ei în stare să facă și să susțină?

Români din Transilvania și în privința averii dau probe de capabilitate. Ei cu munca lor susțin administrațiunea în comitatele cele mai multe. Sînt sêraci lipiți în unele părți ale țerii, mai cu seamă unde administrațiunea este dejucată numai în mîni maghiare. Dar' sînt sêraci, pentru-ca până când se acopere sarcinile pentru stat, pentru comitat și pentru comună, Românilor abia le mai rămîne cu cât să-și țină sufletul în oase. Cu toate aceste tot ei își mai susțin biserica și scoala, ear' unde administrațiunea este în mîni de oameni de mai ai lui Dumnezeu, Români cei fără de avere ridică fel de fel de institute de cultură și de economii și credit.

Am dîs că am vrè să-i vedem pe acei ce impută Românilor, că sînt sêraci, ce ar face ei dacă tata Tisza nu le-ar sta la spate cu autoritatea statului și cu sacii plini ai bugetului și fondului de dispozițiune?

Dar' n'avem ce aștepta după eventualități de aceste. Avem cazul dinaintea ochilor, cas eclatant, din care se vede apriat, că nici spriginiți de autoritatea statului și de bogăția bugetului țerii, Maghiarii din Transilvania nu sînt în stare să susțină baremi teatrul lor din Cluj.

Ceea-ce dîcem nu e de loc o faimă așa pe aci încolo, cum au fost faimele cu puscile și cu dinamita, când era vorba de a-i pîta pe Români. Este vorba de un lucru, care s'a publicat prin Țisla maghiare acum înainte cu vre-o câteva zile. Din publicațiunea aceea s'a putut vedea că ministerul statului anunță, că teatrul „țerii“ din Cluj se dă în întreprindere, și că subvențiunea dela stat, în sumă de 20,000 anuali, are să 'i-se scie și mai departe.

Va să dîcă cei-ce se laudă cu cultură și cu avere își botează teatrul, subvenționat de stat și a uneori și din șatula privată a monarhului cu sume conside-

rabile, „teatrul țerii“, numai ca sub firma aceasta să-i poată asigura subvențiunea și să-i poată lungi subsistența.

Teatrul țerii!!

Am vrè să șcim, de unde și până unde, teatrul maghiar din Cluj este teatrul țerii? Este Clujul țeara? Sau dacă luăm toată maghiarimea laolaltă, sînt cele 600,000 de suflete subtrase din 2 milioane de suflete, — țeara Transilvaniei?

Sînt ingenioși oameni compatrioții nostri maghiari din Transilvania. Când e vorba de plată atunci pun institutele în spatele „țerii“, care se constituie din toate naționalitățile; când însă e vorba de folos, atunci le reclamă de naționale maghiare și merg așa departe cu pretensiunea de dîc că țeara e numai a lor.

Așa apoi e ușor a ave cultură. Ear' cui îi dă mîna pe astfel de căi a pute figura între popoarele de cultură, află lesne și modul de a figura în lume și cu avere. Căci e foarte ușor când statul, care crează și susține institute de cultură pentru Maghiari, le mai vine într'ajutor și cu posturi de toată mîna, și cu sine cure, și cu relaxațiuni de imposite și de arîndi și în sfîrșit și cu subvențiuni și imposite pentru a le sporî numărul — a striga: a noastră e cultura; a noastră e averea.

În punctul averii ar mai fi încă multe de dîs. Le mai rezervăm pentru alte ocațiuni, căci nu le putem dice toate deodată.

Compatrioții maghiari ar trebui să calculeze mai mult cu lucrurile reale, decât cu lucrurile închipuite. Ei ar trebui să studieze mai bine însușirile Românilor, căci suntem convinși, că dacă le-ar studia nepreocupați de deșertăciunile lor, ar ajunge cu totul la alte rezultate, decum au ajuns până acum. Ei ar vedea, că imputarea ce li se face Românilor, că sînt fără cultură și avere, are să dispară îndată-ce Români nu vor mai fi lipsiți de privilegiul de a se cultiva și în avuți, ce încă nici acum nu-l au, și că Români atunci vor fi și pentru stat în genere, și pentru compatrioții maghiari în special, un element spriginitor în tot ce este spre binele comun.

Privilegiul care lipsesce Românilor însă este punerea în lucrare a dreptății atât în administrațiune, cât și în justiție.

Când va domni dreptatea în aceste două, compatrioții maghiari pot dormi liniștiți, că nimenea n'are să-i supere cu nimica.

Transilvania, așa cum este, poate fi țeara adăpostitoare și pentru unii și pentru alții din locuitorii ei. Mai mult: toți locuitorii ei dimpreună dacă au fost în timpuri grele și amare apărătorii solidari ai monarhiei, cu atât mai vîrtos vor fi când țeara în care s'au născut, va fi o mîna egal de bună pentru toți, fără leac de deosebire.

Români, deși dela fire țeara transilvană ar fi să fie românească, vor să fie a tuturor celor ce locuiesc cu credință întrînsa.

Sciri economice.

Conferența monetară s'a întrunit Joi la 2 oare după amiaza, în localul ministerului francez de externe.

Se știe că guvernul belgian a refuzat să adere la continuarea convențiunii monetare cu obligarea pentru fiecare din statele contractante de a retrage piesele de cinci franci emise de el în cas când convențiunea nu s'ar reînnoi.

Celelalte state stăruind în punerea clauzei de lichidare, Belgia n'a fost reprezentată în ședința de joi, în care s'a discutat puțința unei Uniuni monetare restrânse între Franța, Italia Grecia și Svițera.

E probabil că cele patru state se vor înțelege și vor lăsa protocolul deschis, pentru ca de aci până la finele anului Belgia să poată adera.

Fiindcă aprobarea noii convențiuni de Camerele statelor respective nu va pute fi obținută până la finele anului curent, se crede că se va fixa ziua de 15 Aprilie viitor ca dată ultimă pentru ratificare și că se va cere camerelor prelungirea până atunci a actualei convențiuni.

Belgia nefiind cuprinsă în noua Uniune, nu se va bucura de foloasele acestei prelungiri afară numai dacă se vor începe noue negocieri între ea și statele contractante.

Pentru explicarea atitudinii negative a Belgiei se dă faptul că, admitând clausula de lichidare, ea ar trebui să pearcă pe nedrept vr'o cinci-șeci milioane. Speculanți din toate țările, profitând de efitnătatea monetagiului în Belgia, și-au prefăcut la monetăria belgiană lingourile lor în monetă; fiind nevoit printr'o anume clausă să se retragă piesele de cinci lei, tesaurul belgian ar trebui să plătească acum toată această monetă.

Trebuie să se recunoască că guvernul din Bruxella are un motiv serios de a se opune la introducerea clauzei de lichidare în convențiune; dar' trebuie să mărturisim în aceeași vreme că o asemenea clausă e o măsură de prevederea indispensabilă și că numai organizarea monetară e de vină, dacă se poate inunda piața cu mai multă monetă decât cer trebuințele comerciale.

Podgoriile din județul Putna. „Adevărul”, din Focșani serie următoarele: Aflăm că viile din podgoria Odobesci, cum și dela celelalte sînt aproape culesse. Vinurile ce au dat, sînt de o calitate superioară: după gluco-metru se ridică mustul la 15 grade. Vinuri s'au vîndut puțin.

Prețul a fost și se menține, după pozițiunea vici, dela 50—80 bani decalitr; cea mai mare parte din podgorienii s'au oprit de a vinde pe un preț așa de mic, care, în raport cu cantitatea mediocră ce le-au dat, nu le rîspătia nici cheltuelile și așa l-au cules în vasele lor, ca să-l învechiască. Numai cei săraci, cari nu s'au putut înlesni de vase, au fost siliți să-l vîndă.

Tîrgul de rîmători în Steinbruch. În 31 Octomvrie n s'a notat: unguresci bîtrâni grei 42.1/2 cr. până 43.1/2 cr. unguresci grei, tineri 44.1/2 cr. până 45.1/2 cr., de mijloc 45.— cr. până 46.— cr., ușori 47.— cr. până 48.— cr., marfă țerănească, grea 43.— cr. până 44.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușoară 46.— cr. până 47.— cr., romănesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr.; transito ușori — cr. până — cr., transito sîrbesci grei 45.— cr. până 46.— cr., transito de mijloc 46.1/2 cr. până 47.— cr., transito ușori 49.— cr. până 49.1/2 cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% compenți la gară.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta dela 31 Octomvrie st. n.

Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. — până —, (lungă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.70 până 8.10, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.60 până 8.55, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.70 până 8.10, (de Bacska) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. — până —, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.25 până 7.75.

Sécara (ungurescă) 70—72 Kilo fl. 6.40 până 6.65. Orđ (nutreț): 60—62 Kilo fl. 5.40 până 5.85; (de berărie) 62—84 Kilo fl. 6.20 până 9.—.

Ovės (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.25 până 6.60. Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.60 până 5.65; de alt soi fl. 5.60 până 5.65.

Rapița fl. 9.1/2 până 11.—; de Banat fl. 11.1/2 până 11.1/2.

Mălaiu (unguresc): fl. 5.50 până 6.70.

Timpul de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.24 până 8.26 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 7.64 până 7.66.

Sécara (primăvară) 69.7/10 Kilo fl. 5.49 până 5.51. Cucuruzul (Main—Junie) fl. 5.47 până 5.48. Rapița (August—Septemvrie) fl. 5.89 până 5.90. Spirit (brut) 100 L. fl. 25.75 până 26.—.

Cursul pieței din Sibiu. din 3 Noemvrie st. n. 1885.

Hârtie-monetă română . . . Cump. 8.70 vînd. 8.75 Lire turcesci . . . „ 11.10 „ 11.15 Imperiali . . . „ 10.10 „ 10.15 Ruble rusesci . . . „ 1.20 „ 1.23

Bursa de București. Cota oficială dela 1 Noemvrie st. n. 1885.

Renta amort. (5%) . . . Cump. 92.— vînd. 93.— Rur. conv. (6%) . . . „ 87.— „ 87.— Acț. de asig. Dacia-Rom. . . „ 247.— „ 252.— Banca națională a României . . . „ 1100.— „ 1130.— Impr. oraș. București . . . „ 30.— „ 32.— Credit mob. rom. . . „ — „ — Acț. de asig. Națională . . . „ 224.— „ — Scrisuri fonciare urbane (5%) . . . „ — „ 89.1/4 Societ. const. . . „ 174.1/2 „ 230.— Schimb 4 luni . . . „ — „ 34.— Aur . . . „ — „ 10.81

Bursa de Budapesta din 2 Noemvrie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6% . . . — „ — „ „ 4% . . . 98.35 „ „ hârtie „ 5% . . . 90.40 Împrumutul căilor ferate ung. . . 148.— Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) . . . 97.25 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) . . . 124.50 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) . . . 108.75 Bonuri rurale ung. . . 104.— „ „ cu cl. de sortare . . . 103.75 „ „ bânățene-timișene . . . 103.75 „ „ cu cl. de sortare . . . 103.75 „ „ transilvane . . . 102.— „ „ croato-slavone . . . 102.— Despăgubire pentru dijma ung. de vin . . . 97.75 Împrumut cu premiu ung. . . 118.75 Losuri pentru regularea Tisei și Segedin . . . 121.25 Renta de hârtie austriacă . . . 82.80 „ „ argint austriacă . . . 82.70 „ „ aur austriacă . . . 109.25 Losurile austr. din 1860 . . . 140.25 Acțiunile băncii austro-ungare . . . 867.— „ „ de credit ung. . . 286.75 „ „ austr. . . 283.— Argintul . . . — Scrisuri fonciare a le institut. de cred. și ec. „Albina“ . . . 101.50 Galbeni împărătesci . . . 5.93 Napoleon-d'ori . . . 9.95 Mărci 100 imp. germăne . . . 61.50 Londra 10 Livres sterlinge . . . 125.25

Bursa de Viena din 2 Noemvrie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6% . . . — „ — „ „ hârtie „ 4% . . . 98.55 „ „ „ 5% . . . 90.60 Împrumutul căilor ferate ung. . . 148.25 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) . . . 97.10 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) . . . 124.50 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) . . . 109.— Bonuri rurale ung. . . 104.25 „ „ cu cl. de sortare . . . 103.50 „ „ bânățene-timișene . . . 104.— „ „ cu cl. de sortare . . . 103.50 „ „ transilvane . . . 103.50 „ „ croato-slavone . . . 102.— Despăgubire pentru dijma ung. de vin . . . 97.70 Împrumut cu premiu ung. . . 119.— Losuri pentru regularea Tisei și Segedin . . . 121.30 Renta de hârtie austriacă . . . 82.45 „ „ argint austriacă . . . 82.95 Renta de aur austriacă . . . 109.20 Losuri austr. din 1860 . . . 140.75 Acțiunile băncii austro-ungare . . . 869.— „ „ de credit ung. . . 286.75 „ „ austr. . . 283.— Argintul . . . — Galbeni împărătesci . . . 5.93 Napoleon-d'ori . . . 9.95 Mărci 100 imp. germăne . . . 61.50 Londra 10 Livres sterlinge . . . 125.20

Nr. 2596/2886. [203] 3—3

Publicațiune.

Dreptul regal de cărciumărit al comunei Annaș pentru cărciuma din sat cu prețul exclamării de 500 fl., eară pentru cărciuma „din Hulă“ cu 250 fl. cu admiterea de oferte în scris provădute cu vadiu de 10% se va da în arîndă pre perioada de 3 ani începînd din 1 Ianuarie 1886 până la finea lui Decemvrie 1888 prin licitațiune publică în 7 Noemvrie a. c. căl. nou, la 9 oare a. m. în cancelaria pretorială unde se pot vedè și condițiunile speciale.

Mercurea, în 20 Octomvrie 1885.

Pretorul cercului.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Table with multiple columns for train routes: Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, Budapesta-Arad-Teiuș, Teiuș-Arad-Budapesta, Copșa mică-Sibiu, Sibiu-Copșa mică, Cucerdea-Oșorheiu, Oșorheiu-Cucerdea, Simeria (Piski)-Petroseni, Petroseni-Simeria (Piski), Arad-Timișoara, Timișoara-Arad, Uniedoara-Simeria (Piski), Simeria (Piski)-Uniedoara, Ghiriș-Turda, Turda-Ghiriș. Each route includes train types (omnibus, accelerat, persocano) and departure/arrival times.

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte. Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.